

Asia: VN/14758/2021

Ympäristöministeriön asetus rakennuksen ilmastaselvityksestä

1. Asetuksen yleinen palaute

a. Onko asetuksessa kuvattu arviointimenetelmä selkeä ja ymmärrettävä?

Ei

b. Onko asetuksessa esitetty arviointimenetelmä mielestäsi tarpeeksi kattava, jotta se osaltaan tukee hiilineutraaliuden saavuttamista Suomessa?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Kiinteistöliitto katsoo, että olisi ollut hyvä tuoda lausuttavaksi ja käsiteltäväksi vähähiilisyyteen liittyvä lainsäädäntö kokonaisuutena. Nyt kokonaisuuden ja sen merkityksen ja käytännön vaikutusten ymmärtäminen jää hyvin yleiselle tasolle. Tämä näkyy myös asetusluonnoksen vaikutusten arvioinnissa, joka jää pintapuoliseksi. Haluamme esittää huolestamme myös siitä, että asetusluonnos voi ohjata käytön aikaisen energiankulutuksen tarkastelun osalta jopa väärään suuntaan. Tällöin voi vaarantua sektori-integraatiokehitys, hidastua uusien energiaratkaisujen kehittäminen ja jäädä päästövähennykset vain laskennalliseksi. Suomessa rakennuskannan energiankäyttö voi olla hiilineutraalia silloin, kun energijärjestelmä on hiilineutraali. Ei sovi myöskään unohtaa jo nyt olemassa olevia ohjauskeinoja, kuten esimerkiksi tehonsa näyttäneitä EU:n päästökauppaa, jonka piirissä suurin osa suomalaisen rakennuskannan energiankäytöstä jo on. Vaikutusten arviointi tulisi kaikilta osin tehdä nykyistä tarkemmin ja ottaen huomioon muun muassa rakennuskannan ja energijärjestelmän kytkeytyminen toisiinsa, jotta olisi mahdollista tarkastella paremmin todellisia vaikutuksia ehdotetulle ilmastaselvitykselle ja hiilijalanjälkihajaukselle.]

c. Onko asetuksessa esitetty arviointimenetelmä mielestäsi sekä uusille että korjattaville rakennuksille?

Ei

d. Soveltuuko asetuksessa esitetty arviointimenetelmä mielestäsi käytettäväksi rakennuksen suunnittelun aikana ennen rakentamisluvan hakemista?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Lähtötietojen epätarkkuus tuonee hankaluutta tarkastelujen tekemiseen ja todellisen vaikuttavuuden aikaan saamiseen. Tämä korostuisi erityisesti laajamittaisten korjausten yhteydessä. Energian käytöstä aiheutuvan hiilijalanjäljen laskemisessa käytetään kansallisen päästötietokannan vuosiarvioita ominaispäästölle. Tämä ei esimerkiksi mahdollista vähähiilisen kaukolämmön tehokasta hyödyntämistä rakennuksen suunnittelussa.]

e. Muita yleisiä kommentteja:

Kiinteistöliiton mielestä ilmastaselvityksen vaatiminen laajamittaisten korjausten osalta tulee poistaa. Olemassa olevassa rakennuskannassa käytön ajan energiankulutus on merkittävä ympäristövaikutusten aiheuttaja. Näin ollen on oleellista keskittyä olemassa olevien rakennusten energia- ja tehotehokkuuteen, jota varten on jo olemassa korjausrakentamisen energiamääräykset. Järjestelmätason muutosta tuetaan konkreettisesti rakennuskannan energia- ja tehotehokkuudella, ei yksinkertaistetuilla hiilijalanjälkilaskelmilla.

Monet tahot ovat tuoneet esille erilaisia ongelmia laskentamenetelmään ja sen epävarmuustekijöihin liittyen. Ehdotuksessa olisi tullut tuoda esille elinkaariarviointiin sisältyviä epävarmuustekijöitä ja esittää ilmastaselvityksen tulosten sallittu epävarmuus.

Emme kannata hiilikädenjäljen sisällyttämistä tässä kohtaa ilmastaselvitykseen. Nähdäksemme hiilikädenjäljen määrittely ja laskentatapa vaatisivat vielä jatkopohdintaa ja -kehittämistä.

Kannatamme Rakennusteollisuus RT:n ehdotusta toiminnallisuuden vastaavuuden lisäämisestä asetukseen.

Ottaen huomioon asian merkityksellisyyden kiinteistö- ja rakennusalalle pidämme perustelumuioston vaikutusten arviointia edelleen liian kevyenä.

2. Kommentit asetusluonnoksen pykäliin

1 § Rakennuksen vähähiilisyden arviointi

Kiinteistöliiton mielestä vähähiilisyden arviointia ei tule edellyttää laajamittaisilta korjauksilta.

2 § Määritelmät

-

3 § Arvioinnin kohde

-

4 § Arviointijaksojen pituudet

-

5 § Arvioinnissa käytettävät tiedot

-

6 § Hiilijalanjäljen arviointi

-

7 § Rakennustuotteiden valmistus

-

8 § Rakennustuotteiden vaihdot

-

9 § Rakennus- ja purkumateriaalin käsittely

-

10 § Rakennus- ja purkumateriaalin loppusijoitus

-

11 § Kuljetukset

-

12 § Työmaatoiminnot

-

13 § Energian käyttö rakennuksessa

Ongelmallista on ilmastaselvityksessä käytettävät energiamuotojen keskimääräiset ominaispäästökertoimet, jotka eivät ota kaukolämmön- ja jäähdytyksen osalta huomioon merkittäviä paikallisia eroavaisuuksia. Lisäksi on huomioitava, että vuositason kertoimet ovat hyvin karkeita kuvaamaan toimenpiteiden vaikutuksia. Tätä ongelmaa on pohdittu muun muassa tieteellisessä lehtiartikkelissa "Buildings' energy efficiency measures effect on CO2 emissions in combined heating, cooling and electricity production", jossa todettiin, ettei vuositason keskimääräisiä kertoimia tulisi käyttää rakennusten ja rakennuskannan päästövähennysten arvioinnissa (<https://doi.org/10.1016/j.rser.2020.110299>).

14 § Hiilikädenjäljen arviointi

-

15 § Uudelleenkäyttö ja kierrätys

-

16 § Hyödyntäminen kierrätyspolttoaineena

-

17 § Hyödyntäminen polttolaitoksessa

-

18 § Ylimääräinen uusiutuva energia

Keskimääräisten vuositason ominaispäästökertoimien problematiikka nousee esille myös tässä kohtaa. Alueelliset ja ajalliset erot tulisi ottaa vuositason tarkastelua paremmin huomioon.

Esimerkiksi sähkön osalta tarkastelua voitaisiin lähestyä sähkömarkkinoiden taseselvitysjakson mukaisesti ja lämpöenergian osalta kuukausitason tarkastelun pohjalta.

19 § Hiilivarasto

-

20 § Karbonatisoituminen

-

21 § Istutettava puusto

-

22 § Ilmastaselvityksen laadinta ja päivittäminen

-

23 § Ilmastaselvityksen sisältö

-

24 § Vähähiilisuuden tulosten esittäminen ilmastaselvityksessä

-

25 § Arvioinnin tulosten kohdistaminen eri käyttötarkoituksille

-

Pylsy Petri
Suomen Kiinteistöliitto ry